

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Orvossztrájk.

Két közlemény.

Irta: **Dr. DUCHON JÁNOS.**

Ez a szó az utóbbi időben sokszor megfordult nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki sajtó hasábjain is. Akadtak olyanok is, akik azt hitték, hogy ha valahol az a valami, amit némelyek orvossztrájkknak neveztek el, kiüt: az orvosok a betegek gyógykezelését megszüntetik és nem lesz, aki beteg embertársaink szenvedéseit enyhítse.

Milyen furcsa is lenne, ha egy szép napon, például Zombor orvosai, négyes sorokba rendeződve, a marsaillaise hangjai mellett, kivonulnának a Sikarába s itt a sztrájkanyán várnák a meg egyezést. Hiszen végre az orvos is munkás, munkása annak a társadalomnak, amelyet egyik fizikai, a másik pedig szellemi munkával szolgál. Mihelyt a munka és a munkabére között olyan nagy aránytalanság áll be, amely csak úgy hidalható át, ha a munkálkodó csak erejét felülmúló áldozatok árán végezheti el munkáját, a harc elkerülhetetlen. Tudja ezt ma már az ökölnyi kőművesgyerek is. És a fizikai munkára nézve nagyon egyszerű is a dolog, mert a fizikai munka mennyisége és minősége könnyen megmérhető. Más a szellemi munka. A szellemi munkának a mennyiségét, de különösen annak az értékét megmérni nagyon nehéz. Annyira nehéz, hogy maga a szellemi munkás is nem annyira a végzett munka érdeme szerint értékeli munkáját, mint inkább aszerint az összehasonlítás szerint, amely az ő munkájának és a fizikai munkának a megfizetésében mutatkozik.

Manapság a fizikai munkának az ára rettentő módon felszökött, a szellemi munkának, hogy úgy mondjam' egységárai pedig ezalatt az idő alatt vagy épen nem vagy csak nagyon kevésbé emelkedtek. A fizikai munka ezeket a nem remélt eredményeket vagy munkástömegek szigorú szervezkedése és a munkabérek kollektíválása útján érte el. Nem csoda, ha a szellemi munkások, okulva fizikai munkás-

társaik példáján, hasonló uton-módon iparkodnak munkájuk értékét megjavítani. Alig van nap, hogy a sajtó szellemi munkások tömegeinek a szervezkedéséről ne hozna értesítést. Az ügyvédek, a bírák és ügyészek csak a közelmúltban tömörültek szakszervezetekbe s a vasutasok sztrájkját is félig-meddig szellemi munkások sztrájkjának tekinthetjük.

Ezeket a mozgalmakat még azoknál a szellemi munkáknál is többkevesebb siker jutalmazza, amelyek ha nem méltóképpen, de valamelyest eddig is meg voltak fizetve.

Semmi kétség az iránt, hogy az összes szellemi munkák között az orvosi az, amely a leggyatrábban van fizetve. Nem azt a díjazást értem ez alatt, amelyet a magánorvos orvosi gyakorlata után igényel. Ez szabad verseny tárgyát képezvén, többé-kevésbé a munkás egyéni sajátságától, képességeitől függ, hogy munkáját a reászorulóknak mennyire fizetik meg. Ám a mi nagy szegénységünk mellett és a nyugati államokhoz hasonlítva, legtöbbször még ezek a díjazások sem állanak arányban az értük teljesített szolgálattal.

Az állami, de főleg a községi alkalmazásban lévő orvosok fizetése — jobban mondva nem fizetése — pedig egyenesen felháborító. Ha meggondoljuk csak azt az egyetlen egy körülményt, hogy a községi orvosok, akik pedig eminenter állami érdekeket szolgálnak, még csak abban a párányi jótéteményekben sem részesülnek, hogy öreg napjaikra, vagy árvaságra jutott családjuk részére, az az állam, amelynek oly fontos szolgálatokat teljesítenek, egy szerényke nyugdíj alakjában, valami ellenszolgálatot adna: érthetővé válik az az elkeseredés, amely az orvosokat napról-napra jobban eltölti.

Legalább egy évtizede sürgetik a községi orvosok, hogy megfelelő törvénnyel javítsanak immár tarthatatlanná vált helyzetükön. A kunyorálásnak, antisambriozásnak pedig az az eredménye, hogy isten tudja hányadik kérényükről és memorandumukról a leg-

behatóbb puhatólózás útján sem lehetett kideríteni, hogy az a pénzügyminiszteriumban van-e még „tanulmányozás” végett, vagy pedig a belügyminiszteriumban vajudik, hogy megszüljön végül azt a bizonyos „ridiculus must”.

No de ha a sokat ígért törvény alaposan késik is, kedveskedett az államhatalom az orvosoknak más törvénnyel, amely gondoskodik arról, hogy eddig is nyomoruságos helyzetüket még nyomoruságosabbá tegye, ha lehet. A munkásbiztosításról szóló 1907. évi XIX. törvénycikk a kötelező biztosítás legfelső határát a 2400 kor. törzsfizetésben állapítja meg, a biztosítási kötelezettséget pedig oly széles alapokra fekteti, hogy ennek következtében az orvosok megélhetésük anyagának egy tekintélyes részét elveszítik. Szerencsésen egészíti ki ezen intézkedéseket az önként belépésnek oly mérvű megkönnyítése, amely olyan elemeket is a munkásbiztosítás kötelekébe fog csalogatni, kik arra rászorulva éppenséggel nincsenek.

Az orvosok, hagyományos türelmükhöz hiven s az annyiszor fejükhöz vagdalt „humanizmus” hatása alatt, még a törvénytervezet idején, kértek-kunyoráltak, hogy legalább a legsérelmesebb 2400 koronás maximumot hagyják ki a törvényből, hiszen akinek 2400 kor. törzsfizetése van, az a legritkább esetben lehet a munkásbiztosító pénztárak jótéteményeire rászorulva. Merev visszautasítás volt a felelet s a törvénytervezetből, a „nemzeti” rezsim képviselőinek néhány limonáde-ízű felszólalása után, törvény lett.

Most azután a reményeikben csalódott orvosok abban bizakodtak, hogy ha már levetették rólunk a kabátot, hogy azzal didergő munkásainkat befedjék, legalább meghagyják az ingünke s hitték, hogy az ujonnan alakult munkásbiztosító pénztárak legalább a fizetések dolgában nem maradnak a méltányosság legalsó határain alul. És valóban a kerületekben, ahol az igazgatás munkáját olyan munkások látják el, akik a munkát saját tapasztalataik

utján meg is tudják becsülni, készséggel elismerték az orvosok nagyon is alacsonyra szabott igényeinek a jogosultságát.

Házzsabályrevízió. A képviselőház tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen a házzsabályrevíziós indítványt tárgyalta. A balpárt nevében Lengyel Zoltán és Farkasházy Zsigmond a folyosón felkeresték Andrássy gróf belügyminisztert s megkérdezték, hogy mi lesz a házzsabályrevíziós indítvány részletes tárgyalásával. A miniszter kijelentette, hogy a függetlenségi és 48-as párt ragaszkodik az egyszakaszban való tárgyaláshoz, mielőtt azonban a ház erre áttérne, megfogja vitatni és az ellenzék az eredményről értesíti. A balpárt megbízottai kijelentették, hogy az egyszakaszban való tárgyalás csak az obstrukció malmára hajtja a vizet, mert minden sorhoz annyi indítványt adnak, amennyit akarnak és minden indítványra névszerinti szavazást kérhetnek s így a vita beláthatatlan időnkig elhúzódik. A néppárt tegnap este, az alkotmánypárt pedig ma este tart a házzsabályrevíziós indítvány részletes vitája dolgában értekezletet.

Új osztrák miniszterium. Az új osztrák miniszteriumnak, a közmunkaügyi miniszteriumnak a megalkotása már hónapok óta húzódik. Erre azért volt szükség, hogy a keresztény szociálisták, akiket dr. Gessmann Albert miniszter egyelőre tárcá nélkül képvisel, komoly ügykörhöz jussanak. Az új miniszteriumot tegnapelőtt császári rendelet létesíti és megadta a felhatalmazást a megfelelő törvényjavaslat benyújtására és egyszersmind Gessmann Albert drt közmunkaügyi miniszterre nevezte ki.

Önálló nemzeti bank. A bankkérdés elénken foglalkoztatja az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártot, ahol teljes összhangban nyilvánult meg az a vélemény, hogy a függetlenségi párt rendületlenül ki fog tartani az önálló nemzeti bank eszméje mellett. Már kézbesítették a bankbizottság tagjainak a csütörtöki ülésre szóló meghívókat. Ebből az alkalomból nagyobb függetlenségi csoport vitakozott az önálló bankról, s közben azt kérdezték Hoitsy Páltól, a párt ügyvivő alelnökétől, hogy mi lesz akkor, ha az önálló bankot 1911-re föl nem állítják? Hoitsy ezt felelte:

— A bankkérdés az, amelyben semmi körülmények között nem engedek. Szembeszállok mindenkivel, aki nem lesz azon a véleményen, hogy az önálló bankot föl kell állítani. Az önálló bankhoz ragaszkodom és ha a többség és a kormány a Magyar-Osztrák Bank szabadságának meghosszabbítását határozná el, én magamra nézve levonnám a konzekvenciát és azok közé állanék, akik az önálló bankért harcolnak. Nem bánom, forduljon föl minden: az önálló banknak meg kell lennie!

A közös vámterület mérlege.

A kereskedelmi miniszterium által az osztrák-magyar vámterület külkereskedelmére vonatkozólag kiadott statisztikai kimutatás szerint az 1908. évi január hónapban behozott áruk értéke 2006, a kivitt áruk értéke 1602 millió volt. E szerint a kereskedelmi mérleg passivuma 404 millió.

Vándor gazdagylés Csantavéren.

A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 22-én vasárnap, Csantavéren a községi gazdakörben minden pontjában sikerült vándor gazdagylést rendezett.

Az egyesület részéről megjelent Latinovits Pál egyesületi elnök, Günther Ferenc üv.-igazgató és Inhoff József titkár. Jelen voltak még: Topolyáról Császár Péter főszolgabíró, Kiss Lajos földbirtokos, Varga István uradalmi intéző, Péter Mihály, Morvai Máté, Németh János, Mészöly István, Morvai Ferenc, Nuniczlowzski Izidor, Juhász Máté, Kisimre János, Csifcsák Ferenc, Tornik János, Bacsó János. Szabadkáról: Törley Gyula, Vojnics Simon. Kossuthfalváról: Ifj. Faragó József. Szentfűlőpről: Hessz Márton és Szendelbach József, a község értelmisége és gazdaköri tagjaink teljes számmal.

A vendégek a hajnali vonattal érkeztek. Csantavér megállóhelyen Osvár Péter alelnök köszöntötte az érkezőket. — Latinovits Pál megköszöni a szívélyes fogadtatást, mire az előállt diszes fogatokon a községbe indultak.

A fellobogozott nagyközség örömmel üdvözölte az érkezőket.

A Gazdakörben Szokola Gyula községi jegyző általánosan ismert szónoki tehetségével meleg szavakban köszöntötte egyesületünk kiküldöttéit. Szerinte a csantavéri gazdakör még gyermekkorát éli, amely korban folytonos ápolgatásra van szüksége. Ezen ápoló szülői tisztet gyakorolja ismét a vármegyei Gazdasági Egyesület, amikor a vándor gazdagylést Csantavérré tüzte ki. Üdvözlö a vendégeket

Latinovits Pál megköszöni a magyar vendégszeretettel párosult szép fogadtatást. Szerinte a gazdának haladni kell, hogy a nyugati kulturákkal a versenyt fölvehesse. Szokola szerint a magyar gazdát művelté kell tenni, hogy a nyugat rohamos haladásával lépést tarthasson. Örömmel látja, hogy a szinmagyar Csantavér községben meg van a jó talaj a haladáshoz, ez alapot kell vállvetett munkássággal tovább fejleszteni.

Az a more patrio gazdálkodással szaktanunk kell — a géptechnika, az állattenyésztés, a növénytermelés bennünket újabb s újabb műveletekre utalnak. A haladás nyomán terem a jólét, ha jólétben vagyunk, úgy nemcsak magunknak, hanem a hazának közvagyonosodását is elősegítjük.

Szokola Gyula jegyző a vendégeket reggeli teára hívta meg. Szokoláné és bájos leánya a legnagyobb szívélyességgel fogadták a vendégeket. A lucullusi villásreggeli befejeztével misére mentünk. A Szendelbach János káplán által mondott misét Magossy Kálmán gazdaköri titkárnak mély érzéssel előadott szép éneke kísérte.

Mise után a gazdakör helyiségében Latinovits Pál elnök megnyitotta a vándorgyűlést.

Göcső József gazdaköri elnök üdvözlö a megjelent vendégeket.

Latinovits Pál szerint örömmel jelenünk meg a vándorgyűlésen. Örömmel és szeretettel sietünk oda, ahol gazdasági haladással találkozunk. Örülünk, hogy Csantavér gazdakörsége jóindulattal viselkedik intézményünk iránt.

A mai előadások tárgyai a belterjesebb gazdálkodás keretébe vágnak. Hallgassuk meg figyelemmel ezen előadásokat — kövessük a jó példát, hogy minél több jövedelmet presellessünk ki a magyar földből. Üdvözlö a gazdakör vezetőségét, a járás fejét: Császár Péter főszolgabíró, a topolyai Zichy grófi uradalom intézőjét, üdvözlö az összes jelenlévőket.

Günther Ferenc ügyvezető-igazgató a talajmivelésről és a talajmivelési modernebb gépekről tartott előadást. Rámutat a mély talajmivelés fontosságára, tekintettel a termőképesség fokozására és a nedvesség jobb leraktározatására. Ismerteti a Hermann-féle tengeri ültetés módját, vázolja a talaj mély megmunkálásának óriási előnyeit, ezzel kapcsolatban kitér a hidegvérű muraközi lovak tenyésztésére.

Inhoff József titkár a szarvasmarhatenyésztésről és tejgazdaságról tartott előadást. Főbb pontok: a trágyatermelés és kezelés, a takarmánytermelés, a nyári és téli takarmányozás, a magyar és nyugati tájmarha közti párhuzam, elsőrendű tenyészanyag beszerzése, tejtermelés és értékesítés, a tejszövetkezetek morális és anyagi haszna.

Utóbbi előadás után Törley Gyula és Vojnics Simon gazdaköri disztagoknak a disztagsági okmány adatot adt.

Göcső József a közvetlenség meleg hangján üdvözlö Törley Gyulát és Vojnics Simont, első mint a modern mezőgazdaság uttörőjét, utóbbi mint a lótenyésztés igazmesterét.

Latinovits Pál szerint amióta egyesületünk főnáll, Törley Gyula és Vojnics Simon az egyesületi mozgalmakban minden alkalommal részt vettek.

Nemes munkássággal, ügybuzgalommal és lelkiismeretességgel karolták föl intézményünket. Iparkodásukkal és szakértelmükkel a vezető gazda szerepét töltötték be nagy vármegyénkben.

Egyesületünk szegény, így kincsekkel e nemes munkásságukat ugyan nem honorálhatjuk, honoráljuk tehát a legszebb polgári erénnyel: az elismeréssel. Adjon isten még sok ily derék gazdát ugy anyavármegyénknek, mint édes hazánknak.

Üdvözlö Törleyt és Vojnicsot, mint a csantavéri gazdakör disztagjait.

Törley Gyula ugy saját, mint Vojnics Simon nevében szívből fakadó köszönetet mond a szép kitüntetésért. Sem ő, sem Vojnics a befutott gazdasági pályán a népszerűséget nem keresték, babérok után nem futkostak, hazafias kötelességet teljesítettek, amikor a mezőgazdaság terén uttörő munkát végeztek. Nem akartak vezérek lenni, hanem csak közkatónak, szerinte eredményesebb munkát végez a közkatona, ki a parancsnak engedelmességgel megteszi kötelességét, mint azon vezérek, kik nagyképességükkel a csata vesztét idézik elő. Ő és társa szívükkel és eszükkel mindig a legjobb példát adták, ha ezen eljárásukért éri őket a nem várt nagy kitüntetés, megnyugvással, hálás köszönettel fogadják azt.

Széchenyi mondta: Akié a föld, azé az ország, a lefolyt ezredévben kötelességünk volt e föld fentartása, kötelességünk marad ez a jövőben is, meg kell tartanunk e földet, amely ápol és eltakar.

Ragaszkodjunk e földhöz görccsen s tegyük annak polgárait magyarokká. Itt-ott hallható, hogy a földbirtokosok és kigazdák közt osztályharc folyik.

Szerinte a földmivelés a legfüggelenebb és a legtisztességesebb foglalkozás. A földmivelő csak Istentől függ, — legtisztességesebb, mert a jövedelem fokozásával másnak megkárosítása nem jár; ha jó termésünk van, jut akkor az államnak, iparosnak és kereskedőnek. Ha beüt a rossz termés, ha a gazdának nincs pénze, nincs sem az államnak,

sem az urnak, sem kereskedőnek, sem iparosnak.

Ez eszmefuttatásra azért tért ki, hogy kimutassa, miszerint a mezőgazdaságnak megvannak a maga fény- és árnyoldalai.

Az eddigi ósdi gazdálkodással föl kell hagynunk — igaz, hogy a villany- és gőzkorszakában nagy az előhaladás, azért nem ajánlja, hogy az egyes szakkönyvekben jelzett újításokat vakon kövessük. Inkább tanuljunk a más, mint a magunk kárából.

Egy kis konzervativizmus a gazdának sohasem árt. Gazdasági egyesületünk csoportosítja a vármegye gazdáit — amit egyesek ki nem vivhatnak, azt az ezrekből álló nagy testület kivívhatja.

Örömmel üdvözlö a csantavéri szinnyar gazdakört, legyen e gazdakörben a nagyobb gazda a kisgazdának barátja. Ugy az egyiknek, mint a másiknak közös forrásból: az anyaföldből és Isten áldásából fakad a jövedelme. Akik az Isten áldásáért a szabad ég alatt együtt imádkoznak, azok egymás ellenségei nem lehetnek. A gazdakörre, annak eredményes munkálkodására Isten áldását kéri.

(Vége köv.)

Bács-Bodrog vármegye selyemtenyésztése.

A szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség tartalmas szép jelentésben számol be vármegyénknek a selyemtenyésztési téren elért eredményéről. A jelentés szerint a múlt évben a 128 községben 210,279 darab közterén álló lombos szederfa után 21,406 selyemtenyésztő 433,775 kgr. gubót termelt és 880,945 koronát keresett. Átlagos keresete 41 korona; legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 179 korona volt. Eddig 16.507,304 koronát fizettetett ki a vármegyében. Részen gondatlanság, részben lombhiány miatt 2328 családnál nem sikerült a tenyésztés. Részen községeknek és magánfeleknek, részben törvényhatósági utak befásítására ez ideig 86,762 drb kiültetésre alkalmas szederfa és 13.514,997 drb 2—3 éves szederfa-csemete osztott szét. Ez évben a községi faiskolákból kiültettek 42,954 drb szederfát. Kiültettek közterekre 11,847 darab másnemű fát, pedig a törvény kizárólag szederfák ültetését rendeli el. Ez évben elpusztult 24,799 drb fiatal, 2706 drb öreg szederfa.

Itt felsorolunk néhány selyemtenyésztőt, kik a selyemtenyésztés révén legtöbb keresethez jutottak, részben azért, mivel elegendő szederfalommal rendelkeztek, részben mivel pontosan betartották a tenyésztés körüli eljárását. Így például Bezdán községben Schneiderbeck Ferenc 179 kor. 17 fillért, Kiszács községben Szabados Pál 175 kor. 62 fillért, Ujverbász községben Hudanik József 174 kor. 14 fillért, Kucora községben Schmid György 170 kor. 87 fillért, Magyarakanizsa községben Oláh József 166 kor. 04 fillért, Ada községben Vámos Mihály 165 kor. 49 fillért, Paripás községben Herman Ádám 154 kor. 30 fillért, Zombor városban Kovacevits Lajos 153 kor. 56 fillért. Ómoravica községben Kajdosi Pál 152 kor. 56 fillért, Szilberék községben Zagusen Stankó 151 kor. 05 fillért keresett.

Városunkat illetőleg a jelentés a következő adatokat tartalmazza:

Zombor városban 1907. évben közterületeken és közutak mellett volt: lombos szederfa 1,773, lombos szederfa 4,087. A szokásos csonkítás után 3,624 lombos szederfa állt rendelkezésre a selyemtenyésztésre.

alkalmas szederfa állt rendelkezésre a selyemtenyésztőknek. Egy selyemtenyésztőre átlag 9 fa jutott. Ezen évben tényleg 401 család vállalt selymterpetét. Ezek közül 320 család 9,140 kgr. gubót termelt és 18,841 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 58 korona volt; legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 153 koronára rugott. Ezen tenyésztőnek neve Kovacevits Lajos. Gondatlanság miatt 81 családnál nem sikerült a tenyésztés. A selyemtenyésztés megkezdése óta a városban 374,252 korona fizettetett ki.

A faiskolának állapota jó.

H i r e k .

Kinevezés. Fernbach Károly főispán az apatini járási szolgabírósnál üresedésben levő irnoki állásra Zoltán József központi rendszeresített díjnokot és az ekként megüresedett díjnoki állásra Zoltományi Jenő ideiglenes díjnokot nevezte ki.

Áthelyezett tanítónő. A közoktatásügyi miniszter Szökéné Szuknovics Mária ipolysági államigazgatási központi polgári iskolai rendes tanítónőt, ugyanebben a minőségben a palánkai állami polgári iskolához helyezte át.

Berendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Guggenberg Gyula ősovévi állami iskolai igazgató-tanítót a Bács-Bodrog vármegyei kir. tanfelügyelőséghez, mint tollnokot további szolgálattételre berendelte.

Egyházmegyei hírek. Mamuzsich Félix szabadkai plébános, kerületi esperes az esperesi hivatalról lemondott. Az így megüresedett tisztségre Hegedüs Lénárd bajmoki plébános nevezetett ki. — Schnobl Ferenc Bácsszentivánról Apatinba káplánnak helyeztetett át. Pécsi Béla zentai káplán a Zenta—alsóvárosi plébánia szolgálatára lett kirendelve. Léh Mátyás apatini káplán betegsége miatt hosszabb időre szabadságot kapott.

Adomány a háziiparkiallításnak. Fernbach Károlynéhoz, a vármegyei háziipari szövetség és a májusban megnyíló háziiparkiallítás rendezője elnökéhez egy darab ezer koronás bankjegy érkezett a következő levél kíséretében: Méltóságos Asszony! Vettük a Méltóságod elnökleite alatt működő Bács-Bodrog Vármegyei Tulipán Háziipari Szövetség felhívását a Zomborban május havában tartandó kiállítás támogatására nézve. Jóllehet nem kételkedünk abban, hogy a Méltóságod vezetése alatti mozgalom sikerrel fog végződni, mégis a magunk részéről is támogatni óhajtván a kiállítás által elérni szándékolt hazafias célt, egyidejűleg küldünk a Méltóságod elnökleite alatti szövetségnek egy ezer koronát oly kérés kapcsán, hogy ezen adományunkat egészen bölcs belátása szerint méltóztassék a kiállítás céljaira fordítani. Midőn a szép és nemes törekvésnek hazafias érülettel kívánunk sikert, vagyunk hazafias üdvözléssel Méltóságodnak — Abbazia, 1908. március hó 8. napján — öszinte tisztelői gróf Zichy Nep. Jánosné szül. Kray Irma bárónő, id. gróf Zichy N. János.

Jótekonyság. A zombori magyar jótekonyság egyesület Fernbach Károlyné öméltségének, ki a szegény iskolás gyermekek felruházásához utólag 20 koronát küldött, a zombori Export-gőzmalom részvénytársaságnak a szegények részére utalványozott 270 kiló lisztet, végül a zombori Takarékpénztárnak, a szegény iskolás gyermekek felruházására küldött 400 korona adományért ez uton mond hálás köszönetet.

Házasság. Herczegh Sándor mérnök, Herczegh Bertalan máv. felügyelő és néhai neje Dancz Nina fia, e hó 22-én vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét Zomborban Konyovits Ivánkával, néhai Konyovits Jusztin és neje Birvalszy Miléva leányával. Tanuk voltak Falcione Árpád dr. és Fernbach Bálint nagybirtokosok.

Adomány. Gróf Teleky Arvéd országgyűlési képviselő 1000 koronát adományozott egy Újvidéken emelendő Kossuthszobor javára.

Szabad Lyceumi előadás. F. hó 22-én, vasárnap d. u. fél 6 órakor dr. Békeffy Gyula, szabadkai ügyvéd tartott előadást a Szabad Lyceumban Shakespeare regés színműveiről, a Szentivánéji álomról és a Viharról. A brit szellemóriás teremtő képzetének játszi csapongása szinte érezhetőleg legyintette lelkünket a felolvasás alatt. Ilyen hatást csak az érhet el, akinek Shakespeare ismeretén Shakespeare szeretetének melege ömlik el, aki tolmács-szerepébe lelke hevületét is belekölti. Csak az érzi meg, hogy a szellem nagyságát az egyik színműnek inkább a mesésövésében, a másiknak inkább az alakok megrajzolásában lehet és kell megláttatni. Az a szokatlanul gyér közönség, melyet az országos vásár sem volt képes elhódítani a Szabad Lyceumtól, szemmel láthatólag nagy lelki gyönyörűséggel ragadtatta magát a tárgy szeretetétől szinte poetikus lendületet vett előadás által Shakespeare mesészerű képzetének bűbájos mesevilágába. — Április 5-én Töncs Gusztáv szabadkai tanár ad elő Shakespeare drámai művészetéről, 12-én — évadzáró előadásul — dr. Ferencsik Lajos tanár Löwe-ről s az előadás kapcsán bemutatásra kerülő nyolc balladát Trischler Gyuláné urnő, Marschall Béla, Major József és Hrabovszky István urak fogják énekelni Blumenthal Károly, Tomcsányi Aladár, Szántó Károly és Marschall Béla urak zongorakísérete mellett.

Adomány. A Zombori Takarékpénztár a Bács-Bodrog Vármegyei Tulipán Háziipari Szövetség céljaira 200 (kettőszáz) koronát adományozott, mely nemes adományért az elnökség ezuton is hálás köszönetet mond.

Kizárás. A zombori építőmesterek az összes ács- és kőműves-munkásaikat kizárták. A kizárára leginkább az adott okot, hogy a munkások vonakodtak az eléjük terjesztett bárcarendszert aláírni. A bárca — a munkások vallomása szerint — oly súlyos pontokat foglal magában, amelyet teljes lehetetlenség betartaniok. Többek között azt is, hogy a munkások naponta 900 darab téglát kötelesek lerakni. Elismerik a munkások azt is, hogy találkozik közöttük olyan, aki ennek a feltételnek képes volna megfelelni, de akkor 2—3 napi munka után kidőlne. Ily túlzott követeléseket nem szabad egyik félnek sem támasztania. A munkaadó megkövetelheti, hogy a munkások becsületesen és tisztességesen végezzék munkájukat, de a lehetetlenséggel határos követelések, mint jelen esetben is, szélsőségre vezetnek. A munkaadóknak és munkásoknak létkérdését illeti ez az állapot. Igyekezniök kell arra, hogy az akadályokat elhárítsák és hisszük is, hogy az mihamarabb meg fog szünni és akkor ismét vigan kopog kalapács a téglán és vigan csendül meg a munkásleányok ajkán a fárasztó munka után a dal...

Záróünnepély. A zombori ipari továbbképző tanfolyama folyó hó 29-én rajzkiállítás és záróünnepély keretében fejeződik be. Az ünnepély reggel 8 órakor veszi kezdetét a felső kereskedelmi iskolában, mely alkalommal a bizonyítványok és jutalomdíjak osztatnak ki. A rajzkiállítás megtekinthető vasárnap reggel 9 órától d. u. 6 óráig az Iparoskörben.

Közgyűlés. A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület e hó 29-én (vasárnap) délelőtt fél 10 órakor Zomborban az egyesület székházában tartja meg rendes évi közgyűlését.

Esküvő. Ráthay Dezső apatini gyógyszerész e hó 16-án esküvött örök hűséget Pacher Zsófikának Kolozsvárott.

Iskolaépítés. Ópalánkán az érseki hatóság egy új, a modern igényeknek megfelelő iskolát emel, melynek költségei 12,000 koronában vannak előirányozva. A pályázatot az építésre legközelebb kiírják.

Szobafestők sztrájkja. A zombori szobafestők sztrájkja még mindig változatlanul tart. Az egyezsége nincs is kilátás, mert a munkások követeléseikből engedni nem hajlandók. A sztrájkolók száma 30. Egy kivételével tehát az összes zombori szobafestők elhajították az ecsetet és a színes festéket.

A zombori villamos vasut. A kereskedelmi miniszter Schöffer József mérnöknek Zomborban létesítendő villamos vasútra megadott előmunkálati engedély érvényét egy évre meghosszabbította.

Az országos fényképkiállítás, mely május végén a műcsarnokban nyílik meg, az egyes amatőr és szakfényképkiállításokon kívül az ország legtöbb fényképészeti egyesülete is részt vesz. A zombori amatőr fényképészek egyesülete, mint értesültünk nagyobb kollekciót küld fel a kiállításra.

Iparpártolás. A közoktatásügyi miniszter Zentának az eddigi évi 600 korona államsegélyét, amelyet ipar és tanoncügyi célokra engedélyezett 1000 koronára emelte fel.

Templomépítés. A tavankuti templom ügyében 1894. év óta húzódó tárgyalások és surlódásoknak vetett véget Városov Gyula érsek, amidőn Szabadka sz. kir. városát értesítette arról, hogy a Tavankut nevű pusztán a vasuti indóház közelében a templom felépítése megkezdhető. Az új templom Petrovác Gyula és Fore Ernő tanárok terve szerinti román stílusban épül. Az építést Nagy Ferenc szabadkai vállalkozó végzi.

Legényegyleti konviktus. A zombori kath. legényegylet Városov Gyula kalocsai érsek bőkezűségéből díszes otthont emeltetett, melyben 18 legény teljes ellátást nyerhet. A legényegylet nemcsak vallásérköltési, hanem a társadalmi életre is kiható tevékenységében szak és művelődési oktatásokat nyújt és a tagokat a munkaszeretet, takarékoság stb. nagyrabecsülése által tisztességes mesteremberekké neveli. A konviktus vezetője a kalocsai érsek megbízásából Buday Gerő főgimnáziumi hittanár, ki az intézetben lakik. A 18 benlakó részére készült intézetbe felvételnél a legényegylet tagjai közül első sorban a római katolikus iparossegédek, másodsorban a római katolikus kereskedősegédek, harmadsorban más keresztény felekezetű iparos és kereskedő segédek. Az egyleti tagsági díj havonként 30 fillér. A benlakó fizet egy hétre két koronát a lakásért, ötven fillért a fűtés, világítás és szolgálatért. Az összes tagok az intézetben napi egy korona vagy legfeljebb egy korona husz fillérért tisztességes étkezést is kaphatnak.

Március 15-ike a bezdáni népkörben. A bezdáni magyar népkör is megünnepelte március 15-ét. Reggel 7 órakor zászló alatt a templomba vonult a kör, s ott buzgó imát mondott az egek urához hazánk alkotmányáért. A templomból szintén zászló alatt visszavonult a saját helyiségébe diszgyűlésre. A Hymnus elénekzése után Bosnyák Ferenc elnök rövid lelkesítő beszéddel megnyitotta a gyűlést; utána Magyar József hazafias beszédet mondott, melyet igen nagyszámú közönség hallgatott végig. Balla Iluska „Világosnál” című költeményt szavalta nagy hatással. Szavaltak még Jankovics Annuska, Novák Annuska, Limburger Antal és még többen. Végül a Szózat elénekzése után Bosnyák Ferenc elnök a diszgyűlést bezárta. A még életben levő bezdáni 48-as öreg honvédek a kör saját helyiségében gazdagon megvendégelte.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék özv. Gyukics Györgyné Malagurszki Máriát elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Az Elefánt-szálló bérbeadása. A város tulajdonát képező Színház (Elefánt) szállót a város tanácsa folyó évi március hó 31-én délelőtt 11 órakor fogja Latinovics Szaniszló tanácsnok hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyaláson 1908. évi november hó 1-től számítható 6 (hat) évre bérbeadni.

Hűtlen hivatalnok. Ujvidékről írják: A Zsófia-gőzmalomban a múlt héten nagy visszaéléseknek jöttek nyomára. Gruber igazgató, aki évek hosszú során át volt a malom megbízható hivatalnok, nagyobb tőzdespekulációkba bocsátkozott, amelyeknek révén mintegy negyedmillió koronát vesztett. Dungszy Lázár, a malom tulajdonosa a hűtlen tisztviselőt nyomban elbocsátotta s ellene a megtorló lépéseket megtette.

Közgyűlés. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet zombori fiókja f. évi március hó 25-én d. u. 3 órakor az egy-let helyiségében (Butkovits József-féle vendéglőben) közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. A pénztárnok évi jelentése. 3. A múlt évi számadásokat megvizsgáló bizottságnak jelentése, az észlelt eredmény feletti intézkedés és a pénztárnoki felmentvény kiadása. 4. Egy háromtagú bizottság választása az 1908. évi számadások megvizsgálására. 5. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldetése. 6. Egyéb indítványok.

Drágul a cukor. A cukor ára ismét emelkedik, aminek okául a kedvezőtlen termelési viszonyokat, főleg azonban az amerikai kereslet folytonos élénkülését s ezzel szemben a cukorfogyasztás emelkedését hozták fel. Az Egyesült Államok ez év őszéig — hír szerint — egymillió métermáza európai répacukrot fognak összevásárolni.

Katonák az aratáson. Régi óhajta már a földműveléssel foglalkozó lakosságnak, hogy legalább a mezőgazdasági munkálatok főlhalmozódása idejében, az aratás heteiben főlzabadjuljanak azok az erők, amelyeket egyébként a hadsereg, a katonai szolgálat köti le. Ez a régi, jogos kívánság most teljesülni fog, még pedig a legfelsőbb helyről jövő parancsszóra. Március 12-iki kelettel királykézirat jelent meg, amely főlhívja az összes katonai parancsnokságokat, hogy a folyó évben úgy osszák be a hadgyakorlatokat, hogy közben három heti szünet legyen, amely idő alatt a legénység szabadságra mehessen, hogy az aratási munkálatokban otthon részt vehessen. Szociális és gazdasági szempontból egyaránt nagyjelentőségű ez a királyi rendelet, amely az uralkodónak nemcsak méltányos lelkiülete, de egyben hatalmas nemzetgazdasági érzékére vall.

A bajai bank pöre. Szabadkai tudósítónk írja, hogy a bajai kereskedelmi és iparbank bünpörének tárgyalását a szabadkai kir. törvényszék április hó 23-án kezdi meg. A főtárgyalásra közel 60 tanut idéztek be.

Képviselőválasztók névjegyzéke. A város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1909. évi képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása az összeíró küldöttségek előtt a következő rendben kerül sorra: 1. 1908. évi március 26-án és 27-én délelőtt 8—12 óráig, délután 2—6 óráig együttes ülésben a B) adófőkönnyben foglaltak és a tisztviselők névjegyzéke. 2. A belvárosi névjegyzék április 2-án délelőtt 9—12-ig és délután 2—6 óráig. 3. A felsővárosi névjegyzék április 1-én délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig. 4. A szelencsei névjegyzék március 30-án és 31-én délután 2—6-ig. 5. A bánati névjegyzék március 28-án délelőtt 8—12-ig és délután 2—6 óráig. 6. A cservenkai névjegyzék április 6-án délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig. A kiigazítást a városháza nagytermében teljesítik, hol választói jogosultságának igazolása végett a küldöttségek előtt bárki személyesen megjelenhetik.

Pénzhamisító téglagyáros. Nagyszabású pénzhamisítást fedeztek fel mintegy két héttel ezelőtt Ujvidéken. A bünügy annál érdekesebb, mert ezuttal nem szegény emberek a tettesek, hanem intelligens, vagyonos emberek: Bodor András téglagyáros és Major Ferenc. A bankógyárat ez utóbbi lakásán fedezték fel és több mint száz darab hamis huszkoronás papírpénzt találtak náluk. A pénzcsináláshoz szükséges gépeket Lipcséből hozatta Bodor András, de dacára ennek, a hamisítványok oly silányak voltak, hogy nem bírtak néhány darabnál többet forgalomba hozni. Így rajtacsípték a hamisítókat. A rendőrség lefoglalta a gépeket, a tetteseket pedig bekísérte a szegedi ügyészség fogházába és pénzhamisítás büntette miatt megindították ellenük az eljárást. Bodor András ötezer korona kauciót ajánlott fel, ha szabadlábra helyezik, a vádtanács azonban úgy határozott, hogy csak tizezer korona ellenében helyezze szabadlábra a téglagyáros pénzhamisítót. — Valószínű, hogy Bodor ezt is meg fogja adni, mert vagyonos ember s szinte érthetetlen, mégis ilyen bünös manipulációra adta a fejét.

Az érettségi vizsgareformja.

Az osztrák közoktatásügyi miniszter ugyancsak megörvendezettette az érettségi vizsgálat előtt álló tanulóifjúságot, tanári karokat és főleg a szülőket, az okos és alaposan könnyítő újítással. A vizsgálat írásbeli és szóbeli részéből a felesleges és csak agynyomorításra szánt haszonnélküli tárgyakat elhagyja. Az írásbeli vizsgálatból törölte a számtani feladatokat és a németből latinra való fordítási gyakorlatot. — Az érettségiző csak anyanyelvén fog dolgozni, még pedig három feladat közül azt a témát fogja kidolgozni, melyik legjobban megfelel neki. Lényeges könnyítés lesz a szóbeli vizsgálaton. Vizsgatárgy: az oktatási nyelv, számtan és hazai történelem. Reáliskolában csak egy nyelvből, fizikából, számtanból és hazai történelemből kell felelni. A szóbeli vizsgálat sem lesz az emlékező tehetség erőpróbája. A jelölt beszélgetésszerűen, szabad előadásban fog beszámolni. A bizonyítványban nem lesz osztályzat, hanem csak meg fogják jelölni, vajjon a jelölt érett-e? A jövőben a matura nem fog arra szolgálni, hogy az emlékezetbeli hiányokat keresse, hanem elfogja dönteni, vajjon az ifju gondolkodása érett-e? Mikor jut ide a mi megreformált érettségi vizsgálatunk?

Merénylét egy csendőr ellen.

Zabalyai tudósítónk írja: Mándity Mihály csurogi lakos körülbelül egy hónap előtt összeszólalkozott egy csurogi csendőrről — kinek nevét tudósítónknak nem sikerült megtudni — egy koreszmában. Revolvert fogott a csendőrről, de ez — még mielőtt Mándity revolverét elsűthette volna — lekapva válláról puskáját, belelőtt Mándityba. Mándity súlyos sebéből kigyógyult, de bosszút esküdött a csendőr ellen és napok óta leselkedett utána. Pénteken este a csendőr Albert Gergely nevű csendőrtársával bejárta Csurog utcáit. Gyanutlanul haladt a két csendőr egymás mellett, amikor egy szűk, sötét utcába érve, hátuk mögött gyors egymásutánban három lövés hangzott el. Albert Gergelyt érte mind a három golyó, aki halálra sebesülve szó nélkül összeesett. Társa, akit a merénylő megakart ölni, a lövések irányába futott, de a merénylő az éjszaka sötétjében eltűnt. A halálosan megsebesített csendőrt a laktanyára vitték és a csurogi csendőrség és a zabalyai járási csendőrség azonnal keresésére indultak a gyilkos merénylőnek, de azt még nem fogták el. Valószínűnek tartják, hogy Mándity Ujvidékre szökött, hogy ott az ügyészségnél jelentkezzék.

A Rákóczi-sorsjegyek huzása.

A kassai Rákóczi szobor javára Budapestén március 15-én megtartott sorsolás alkalmával nagyobb nyereséggel a következő számok huzattak ki: 4000 kor.: 109178. 10000 kor.: 255855. 6000 kor.: 139538. 5000 kor.: 322156. 2000 kor.: 256836, 314298, 330271. 1000 kor.: 170175, 201324, 274730, 437143. 500 kor.: 161288, 232731, 305453, 315247, 372084, 499595. 300 kor.: 143953, 200203, 215854, 219657, 267932, 336487, 340539, 413001, 440543, 479164. 100 kor.: 48994, 66052, 75244, 75507, 95712, 95713, 104179, 109222, 153714, 158961, 179800, 187063, 202677, 214878, 235078, 246417, 304253, 399863, 410419, 452495. 50 kor.: 48121, 53019, 59304, 63090, 84602, 84603, 84853, 86932, 91782, 105645, 112821, 134223, 136061, 143045, 185315, 169523, 171192, 187667, 219790, 239364, 258438, 270982, 270983, 284942, 286690, 291813, 302307, 314042, 339380, 367673, 379351, 391770, 385428, 430687, 476302, 478503, 478504, 479795, 486296, 496428. Ezenkívül kihuzott 200 db. sorsjegy 20 korona értékű nyereséggel és 500 db. 10 kor. nyereséggel.

Csöddök. Az ujvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Berlet Gáspár sajkás-szentiváni kereskedő, — továbbá Ilics Száva ujvidéki kereskedő ingó és ingatlan javaira a csöddöt megnyitotta. Tömeggondnokul előbbiben dr. Rohonyi Gyula, utóbbiban pedig dr. Lustig Sándor ujvidéki ügyvéd nevezett ki.

Obecsén rejtőzködő gyilkosok. Még az 1905. év folyamán történt, hogy Temesvárott egy ismert nevű pékmester lakásáról hirtelen eltűnt. Hozzá tartozói mind mostanáig nem sejtették, hogy hol lehet az illető és bár mindent megtettek, hogy a titokzatosan eltűnt pékmester nyomára jussanak, az mindeddig eredménytelen volt. Mult pénteken reggel a pékmester kamrájában, ahol átalakításokat végeztek, elásva megtalálták a közel 3 év előtt eltűnt pékmester hulláját s a gyorsan megindult vizsgálat kiderítette, hogy meggyilkolták és azután pedig elásták. A vizsgálat szálai Obecsére vezettek s a temesvári rendőrfőkapitány pénteken délután telefonon kérte az obecsei rendőrséget, hogy a kinyomozott gyilkosokat, névszerint Sztójkovits Bozsidár és Jovánovits Lyuba péksegédekét, akik az obecsei Tenner Testvérek sütődjében vannak alkalmazásban, tartóztassa le. A rendőrség azonnal megjelent a Tenner-féle sütődjében, ahol azonban csak Jovánovits Lyubót tartóztathatták le, mert annak sütőtársa, Sztójkovits Bozsidár Zágrába utazott állandó tartózkodásra. Jovánovits a temesvári gyilkosságot tagadja, de egyúttal bevallotta, hogy mint tettes, gyilkosság miatt már le volt tartóztatva, de akkor is a most Zágrába költözött Sztójkovits volt a főtettes, aki Szlavóniában gazdáját agyonszurta. A nyomozás során kiderült, hogy a gyilkossággal vádolt sütők az egész országból ki vannak tiltva, hamis, török nyelven kiállított utlevéllel kóborolnak Magyarországon. A rendőrség megkereste a zágrábi rendőrséget, hogy a csak pár nap előtt Zágrába utazott Sztójkovitsot sürgősen tartóztassa le.

Az italmérési törvény módosítása. A budapesti vendéglős-ipartestület és a szabadkai szállodások, vendéglősök és korcsmárosok egyesületének küldöttsége Hock János országgyűlési képviselő vezetésével tisztegett a napokban dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél. A küldöttség szónokája Szücs Béla iparegyesületi elnök volt, aki a küldöttség ama kérelmét tolmácsolta a miniszterelnök előtt, hogy a vendéglősipart képesítéshez kössék, továbbá hogy gátolják meg a vendéglőknek és korcsmárnak szaporodását. Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy az ő álláspontja is az, hogy a korcsmárnak létszámát korlátozni kell, mert tartahatatlant állapot, hogy most majdnem kétszer annyi korcsma van, mint néhány évvel ezelőtt, ami a korcsmárosok megélhetését is nagy mértékben nehezíti. A korcsmák számának apasztását azonban máról-holnapra nem lehet végrehajtani, másfelől hiába korlátozzák a korcsmák számát, ha az eladás más, különböző módon még nagyobb mértékben eszközölködik. A korlátozott kiméréseket, zárt palackokban való eladást is korlátozni kell. Ez azonban a törvény módosítása nélkül nem vihető keresztül. A módosított törvény készülőben van és reméli, hogy legközelebb megoldásra is juttatja ezáltal a kérdést. A képesítés kérdését az ipartörvény keretében fogják szabályozni.

Öngyilkosság. Ujvidékről írják: Steinitz Gyula, az ujvidéki főgimnázium tanulója, a városi sétatér egy padján agyonlőtte magát. Az eset nagy részvétet keltett a városban, mert az öngyilkos jeles tanulója volt a gimnáziumnak és egyetlen fia mélyen sujtott szüleinek. Sokan azt hiszik, amiatt való keserűségében kereste a halált, hogy volt iskolatársa, kik mögött mult évben kiállott tifuszbetegsége miatt egy évvel elmaradt, most készülnek az érettségi vizsgálatokra. holott ő még csak a hetedik osztályt rója. Napokig foglalkozhatott a halál gondolatával, mert néhány nappal öngyilkossága előtt tréfálkozva azt mondotta egyik kedves iskolatársának, hogy ha ő most meghalna, azt szeretné, ha az ideálja vinné a koronát, osztálytársai pedig a koporsót. Kívánsága teljesült. Koporsóját az osztálytársai vitték, a koronát pedig szíve választotta. A szegény fiu semmi levelet sem hagyott hátra.

Hangverseny. Köblöczky Andris újonnan szervezett zenekarával esténként az „Otthon” kávéházban (Kossuth-utca) hangversenyez.

Sajtóvétség nem megbélyegző.

Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott legutóbb Győr szabad királyi város tanácsa. Egy ottani újságírónak hatósági erkölcsi bizonyítványra volt szüksége. Annak rendje és módja szerint folyamodott érte a rendőrkapitánysághoz. A rendőrkapitányság a szokott nyomozás során kisütötte, hogy az újságíró egy izben sajtóvétségért elítéltek, ennek folytán nem adta ki neki a kifogástalan erkölcsi viselkedést igazoló bizonyítványt. Az újságíró megfélemberte a tanácshoz a főkapitány határozatát. A tanács erre utasította a főkapitányt az erkölcsi bizonyítvány kiadására, kioktatván egyúttal arról, hogy a sajtóvétség és érte elszennvedett büntetés nem bélyegzi meg az újságírókat.

Mikor jó a gomba. Óh azok az anyósveccek! Már ezerszer eltemették őket, de ugyanannyiszor feltámadnak sirjukból, ezer boszúságot okozván az anyósoknak, akiknek legnagyobb része a jólelkű nők közé tartozik és távolról sem olyan kőszívű, mint amilyenek az otromba anekdoták festik. Am az anyósveccek ennek dacára fel-felburjánzanak. Egy vig társaságban a minap a gombákról volt szó. Arról beszéltek, hogy miképpen lehet felismerni a mérges gombát és a jó gombát. Hosszabb ideig folyt az eszmecsere, amikor a társaság egy jóképű nőtlén tagja ezzel a kijelentéssel vetett véget a vitának:

— Ugyan ne vitakozzatok. Az eljárás nagyon egyszerű. Az ember megfőzi a gombát és feltárlja az anyósának. Ha meghal, akkor a gomba — jó.

Ha a férj Amerikában jár.

Csáki József szabadkai munkás egy év előtt kiment Amerikába, itthon hagyva feleségét, akit csak akkor szándékozott maga után kihívni, ha az újvilágban sikerül megalapítani szerencsését. Most, midőn a bankkrízis elpusztította az aranyhegyeket, Csáki János csak napról-napra tengethette életét. A menyecske, bár nem volt sem fiatal, sem szép, megunta a magányos életet s minthogy az a férj, ki Amerikában tölti életét csak eszményi házastárs, beadta férje ellen a válókeresetet hűtlen elhagyás miatt. A bíróság Amerikából meghívta Csáki Józsefet a békéltető tárgyalásra. Az Amerikába szakadt férjek nem igen szoktak az ilyen bírósági meghívóra megjelenni, mert hát inkább engedik elválni a feleségüket, sem hogy az utazás költségeit kelljen elviselni. Csáki József azonban a férjek osztályában ritka kivétel volt. Amint a szabadkai kir. törvényszék végzését megkapta, nyomban hajóra ült, hogy „kibéküljön” az asszonnyal. A napokban este érkezett meg a gyorsvonattal Szabadkára. Az asszony otthon egy ismeretlen fiatal embertársaságában épen a válópör eshetőségeit tárgyalta, mikor váratlanul benyitott a szobába az amerikai férj. Természetesen nagy volt a meglepetés. Az ifju meglepetésében elfeledve a szíves vendéglátást megköszönni, kiugrott a szoba nyitott ajtaján. Az asszony akkor tért magához meglepetéséből, mikor férje egy Amerikából hozott valódi angol pengével összeszurkálta. Az asszonyt beszállították a kórházba, a férjet pedig a rendőrök a fogházba.

A „Vasárnapi Ujság” március 22-iki száma nagyszámú képeket közöl a minap elhunyt De Amicis-ről. A budapesti és ceglédi március 15-iki ünnepélyekről a honvédtisztek Szegeden rendezett karusszeljéről, a magyar parasztházról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Fröhlichné Kaffka Margit elbeszélése, Haraszthy Lajos és Endrői Béla verse, Fogazzaro regénye. Egyéb közlemények: Juszko Béla művészi képe, cikk a Szabadsajtó-udvarról, egy száz év előtti repülőgép képe, népszerű csillagászati cikk, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. — „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Napilap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

A „Hamvasztás”. Dr. Wilhelm Frigyes és Pap Sámuel a fakultatív halott-hamvasztás eszméjét terjesztő folyóiratának, mely folyó évi január hó 1-én lépett II-ik évfolyamába, most jelent meg a 3-ik száma. Az új szám gazdag és változatos tartalmából kiemeljük Fuego: A manchesteri krematóriumról szóló tanulmányát, Czagány Ferenc: „Halothamvasztás” c. cikkét és Saxus: „Elmulok majd én is...” c. versét. A lapra előfizetni lehet a kiadóhivatalban Budapest, V., Nándor-utca 20.

Siketnémák felvétele. A siketnémák áll. s. szegedi intézetében az 1908/9. tanítási évre felvételt nyerhetnek magyarországi honos, mindkét nembeli siketnéma gyermekek, akik a 7-ik éven felül, de a 10-ik éven alul lévő korban vannak és a szorosan vett siketnémaságon kívül sem testileg, sem lelkileg egyéb fogyatkozásban nem szenvednek. A bácsbodrogrvármegyei gyermekek az intézetben való tanulásnak egész ideje alatt díjtalanul részesülnek teljes ellátásban nevelésben és oktatásban. A felvételhez elegendő, ha a szülők egyszerű levélben kéri gyermeküknek az intézetbe való felvételét és az igazgatóság által megküldendő nyomtatványokat kellően kitöltve oda visszaküldik. Bővebb felvilágosítást minden érdeklődőnek szívesen nyújt az intézet igazgatósága.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XVII. SZÁMU KIMUTATÁS.

Athozat 6201.71 K

237. **Budapesti aranyművesek ipartestülete** gyűjtőívén adakozott: Az ipartestület 10.— K
238. **Dr. Mozgay Antal** Veszprém. gyűjtőívén adakoztak: Mozgay Antal 2 kor, Mozgay Mária 2 kor, összesen 4.— K
339. **Kishegyes község előjárósága** gyűjtőívén adakozott: Kishegyes község képviselőtestülete 50.— K
240. **Zombori Takarékpénztár** gyűjtőívén adakozott: Zombori Takarékpénztár 100.— K
241. **Egri Takarékpénztár** gyűjtőívén adakozott: Egri Tkpénztár 6.— K
242. **Ujpalánka község** gyűjtőívén adakoztak: Büchler Robert 1 kor, Első ujalánkai előlegezési egyesület mint szövetkezet 2 kor., Ujpalánka községe 5 kor., összesen 8.— K
243. **Allaga Pál** Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Allaga Pál 1 kor., Muits Sándor 50 fill., Szende Géza 40 fill., Weigandt Ferenc 2 kor, Zoltán József 60 fill., Zsibory Lajos 1 kor, összesen 5 50 K
244. **Zólyom vármegye** törvényhatósági bizottságának gyűjtőívén adakozott: Breznobánya sz. k. város 5.— K
245. **Hrk János** ag. h. ev. esperes lelkész gyűjtőívén adakozott: Hrk János Málnapatak 2.— K
246. **Magyarkanizsa község** előjárósága gyűjtőívén adakozott: Magyarkanizsa község 100.— K
247. **Kolozsvár szab. kir. város** gyűjtőívén adakozott: Kolozsvár sz. kir. város törvényhat. bizottsága 50.— K
248. **Rákoskereszturi kölcsönös segélyező egyesület mint szövetkezet** gyűjtőívén adakozott: Rákoskereszturi ág. hitv. ev. egyház 2 — K
249. **Antalfalvai járási takarékpénztár** gyűjtőívén adakozott: Antalfalvai járási takarékpénztár 2.— K
250. **Ambrózovits Emília** urhölgy Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Ambrózovits Emília 20 kor., dr. Ambrózovits Lajos Baja 20 kor., Szmolenszky József 1 kor. 41.— K

Összesen 6587.21 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

Szerkesztői üzenet.

Sz. I. Zombor. A „Több műélvező“-nek szóló nyilatkozatot erős személyi s épen nem közérdekű tartalma miatt, már azért sem közölhetjük, mivel a cikkben felhozottak válszt provokálnának, lapunk hasábjait pedig meddő polemizálásra nem óhajtjuk felhasználtatni. — Kéziratát szerkesztőségünknel három napig megőrizzük.

Több műélvező. Az első üzenet részben önöknek is szól. A Schön Adolf cég végszavával ezt a vitát végleg lezártuk.

NYILTTÉR.*)**Válasz.**

Egy helybeli jobb sorsra érdemes, cégérrel ellátott, állandó szerkesztőválsággal küzdő, köz és mezőgazdasági téren a temesvári délvideki parasztegyesülettel kacérkodó lap mult vasarnapi számában felelősség alól bujkálva Egyesületünket és személyemet támadta.

A Temesváron megjelenő „Der Freymütige“ f. évi 12. számában támad — a rokonság tehát a legközelebbi.

Gratulálok a cégér urnak! Jobb izlésű lapok hasonló tendenciózus, rosszbizsemű tudósításoknak nem ülnek fel, előbb megkérdezik az illetékes tényezőket.

A megkezdett uton előre! Ajánlom Torontal példáját, ahol is a temesvári népboldogítók a megye ellen már majd sikerrel még annak beléletébe is beleavatkoztak. Ügylátszik vármegyénket is temesvári gondnokság alá óhajtja helyezni az a tisztelt íródeák (egy helybeli potentatum), aki a mi gádori atyafink neve mögött rejtozik.

Utálom és megvetem a gyáva embereket, ugy a bujkáló íródeákat is, akit ez alkalommal sem méltatok érdembeli válaszra. Zombor, 1908. március 23.

Günther Ferenc.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.**Kiadó szálló.**

A zombori általános ipartestület által fentartott iparossegédek szállója **f. évi május hó 1-ére kiadó.**

Felhivatnak azon vendéglősök, akik a szállót átvenni óhajtják, hogy bővebb értesítést az ipartestületi jegyzőnél nyerhetnek.

Eladó gőzmalom.

Egy **gőzmalom**, mely évenként 24000 korona tiszta jövedelmet hoz, családi okokból **azonnal eladó.** Készpénz kell hozzá 50000 korona. A malom 12 km. távolságra van a vasuti állomástól, forgalmas műuton. Bővebb felvilágosítást nyújt

V. Wirth

Bjelovár (Horvátország).

10-10

Orpington

fajtiszta tyúkok, angol vérű kakas utáni tojások, sárga 4 kor., fehér 5 kor. tucátja.

EMDENI

óriás ludtojások darabja 1 korona 20 fillér.

Herold Jánosné

10-3 **Sztapár, pályaudvar.**

3700^{vég}külön-^{féle}VÁSZON

végszámra kisebb-nagyobb tételekben igen olcsó áron kerül eladásra a **Bácskai hitelbank és zálogkölcson részvénytársaság áruosztályában.**

Venni szándékozónak felvilágosítást nyújt a **Délmagyarországi „Mercur“ Váltó-üzlet Részvénytársaság Szabadkán,** 60-1

HIRDETŐ.

A Barát-utca oldalán levő s a zombori függetlenségi kör tulajdonát képező 500—600 □-ölnyi, 2 ház-helynek való üres telek eladó. Bővebb éresítés 00 szerezhető a 00

„Bácsmegyei Függetlenség“

kiadóhivatali irodában

Erzsébet-körut 13. sz. alatt.

Baján, Rókus-utca 33. szám alatt saját házamban lévő,

„Szarvas“-hoz

cimzett vendéglőm és szatócs üzletem folyó évi május hó 1-től bérbe kiadó, esetleg házzal együtt eladó.

Ternák Márk,

5-3 vendéglős Baján.

Professeur Rechnitz József

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy ugy mint minden évben, az idén is **Zomborban, 00 00 július hó 1-én**

táncintézetét

II 6-1 megnyitja. II

Kérem táncintézetemet nem összetéveszteni más tánciskolákkal.

50-4

„Blickensdterfer“ eredeti amerikai írógép,

azonnal látható írással.

Tiszta acél- szerkezet. Gyönyörű szép írással. Az írógépek legolcsóbbja.

Á r a :

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép-kellékek a legolcsóbb árakban szállítanak. Amerikai írodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár, műszer- és látszerész Zomborban.

a k á s o k,

lépcsőházi szobák, villa és nyári lakások. Üzlethelyiségek, gyári, ipari és kereskedelmi célra nyilvántartási osztálya. Házak, telkek, villák vételre, eladásra, bérletre.

Üzletek adás-vétele. Jelzálog- o kölcsönök I., II. helyre. o Állások mindenkinek ingyen.

o o Válaszbélyeg. o o

Elsőrangú ajánlatok:

H U S Z Á R A.,

Budapest, V., Mértég-u. 2.

Az építési szándékozók figyelmébe!

Mint hogy alulírott építő munkások a helybeli építő mesterekkel meg- egyezni nem tudunk, tisztelettel kérjük az építési szándékozót,

hogy akár új, akár javítási munka

tekintetében sziveskedjenek Flórián-utca 14. sz. alatti „Munkás Otthon“-ba szervező-bizottságunk- hoz fordulni, mely készségesen 3-2 szolgál mindenféle e szakmába vágó felvilágosítással.

A zombori építő munkások szervező-bizottsága.

354/1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa község előjárósága ré- szeről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező **vadászati jog** nyolc vadászati körre osztva az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében és a képviselőtestület 126. jkv. 1908. számú határozatában megállapított feltételek mellett 1908. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 1914. évi augusztus hó 1-ig terjedő 6 egymásután következő évre — **1908. évi április hó 8-án délelőtt 9 órakor Magyarkanizsa község házában kis tanácsster- mében** megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt be- tekinthetők.

Magyarkanizsán, 1908. március hó 14-én.

Laczkovits Károly, Popovits György,
közs. jegyző. 57-3-3 közs. bírő.

Vendéglő eladás.

Jó forgalmú vendéglő ház- zal együtt eladó. Bővebbet:

özv. Rezicska Györgyné
4-4 **Bácsgyulafalva.**

452. szám.

egys. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Szilberek község közutainak törzs- könyvezési, úgy az utcák és terek szabályozási mérnöki munkálatoknak elkészítésére ezennel pályázat hirdette- tik és felkéretnek azon mérnök urak, akik ezen munkálatok elkészítését el- vállalni óhajtják, hogy írásbeli aján- lataikat **1908. évi március hó 31-ig** Szilberek község előjáróságához benyújtani sziveskedjenek.

A munkálatokra vonatkozó felté- telek ezen község előjáróságánál meg- tudhatók.

Szilberekén, 1908. március 13-án.

Zányi Bódog, Dörner József,
jegyző. 3-3 bírő.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

A bácsalmási nagyvendéglőbe

X X X X X

kerestetik **azonnali belé-
pésre** esetleg bérbe is kivehető az
összes berendezéssel és joggal együtt.

FARKAS,

3-2 nagyvendéglős.

13547/tkvi 1907. szám

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telek- könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Barak Tadia végrehajthatónak Sipos Szima végrehajtást szenvedő elleni 74 korona 37 fillér tőkeköve- telés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zom- borban fekvő, a zombori 8026. számú betétben foglalt Sipos Szima nevében álló A. I. 1-2. sor, 2265/1. hr. 90 ö. i. számú ház és 39 ö. beltelek és 2266/1. hr. sz 56 ö. kertre 1944 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi **április hó 15-ik (tizenöt) napján délután 3 (három) órakor** a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el- adatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az in- gatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. no- vember hó 1-én 3333. szám alatt kelt igaz- ságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer- vényt átszolgáltatni.

Zombor, 1907. évi december hó 27-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság

Radány,

kir. törvényszéki bírő.

Bittermann Nándor és Fia

kö- és könyvnyomdája

ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb
o idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron
szállítanak.

*

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

*

60-27

Telefonszám: 18.

A nemzetközi baromfiállítá- son több első díjjal és okleve-

lekkel kitüntetett **TÖRZSEKBŐL**

FAJTISZTA SÁRGA ORPINGTON

TOJÁSOK 40 fillérjével kap-

hatók: PÁL ANTALNÉNÁL

o 3-1 Nemesmilitics^on. o

297/1908.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY.

Sajkásgyörgye nagyközségében üre- sedésbe jött községi orvosi állásra pá- lyázatot hirdetek.

Az állás a következő javadalma- zással van egybekötve:

1. Évi fizetés 1600 korona.
2. Trachomások gyógykezeléséért 200 korona.
3. Szabályrendeletileg megállapított vágatási biztosi díjak.
4. Természetbeni lakás.
5. Beteglátogatásért és vényírásért nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér.
6. Egyéb kiküldetéseken a szabály- rendeletileg megállapított díjak.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1876. évi XIV. t. c.-nek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvé- nyeiket hozzám **folyó évi április hó 10-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későn érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Megjegyzem végül, hogy a magyar nyelv mellett a szerb és ruthén nyelv tudása is kívánatos.

Zsablya, 1908. március hó 5-én.

Dr. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

főszolgabíró.

53-3-3

